

Sygn. akt IV U 415/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania A. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 7 lutego 2013 roku znak: (...)

w sprawie A. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. G. emeryturę od dnia 1 stycznia 2013 roku.

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz A. G. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt IV U 415/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 września 2013 roku

Decyzją z dnia 7 lutego 2013 roku, znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. – powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 z zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 z zm.) - odmówił A. G. przyznania emerytury, ponieważ na dzień 31 grudnia 1998 roku nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Uzasadniając decyzję organ rentowy wskazał, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnił okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 27 lat, 3 miesięcy i 12 dni, w tym 6 lat, 7 miesięcy i 1 dzień pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy nie uznał okresu pracy w warunkach szczególnych od 1 stycznia 1976 roku do 30 listopada 1993 roku, gdyż wykonywanie pracy na różnych stanowiskach chociażby w obszarze tego samego działu i pozycji zarządzenia resortowego wyklucza możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidzianym dla danego stanowiska pracy. Jak wynika bowiem z przedłożonego świadectwa pracy w okresie od 1 stycznia 1976 roku do 30 listopada 1978 roku odwołujący

wykonywał prace na stanowisku hydraulika, a w okresie od 1 grudnia 1978 roku do 30 listopada 1993 roku pracował na stanowisku brygadzysty - montera aparatów i układów hydraulicznych. Zakład pracy podał, iż w powyższych okresach odwołujący wykonywał pracę przy utylizacji oraz niszczeniu odpadów chemicznych i biologicznych, bezpośredniej obsłudze stacji sprężarek oraz przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym. W zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. nie wymieniono stanowisk hydraulika i brygadzysty - montera aparatów i układów hydraulicznych.

Powyzszą decyzję zaskarżył A. G., wnosząc o jej zmianę i przyznanie emerytury. Uzasadniając odwołanie podniósł, iż pracą którą wykonywał w spornym okresie, tj. od 1 stycznia 1976 roku do 30 listopada 1993 roku była pracą w warunkach szczególnych. Wykonywał pracę polegającą na utylizacji ścieków i odpadów galwanizerskich, bezpośredniej obsłudze sprężarek, pracy przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym gazowym, tj. prace wymienione w wykazie A dział IV poz. 37, dział XIV poz. 9 oraz dział XIV poz. 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Podkreślił, iż przez cały okres zatrudnienia miał styczność ze szkodliwymi substancjami chemicznymi, albowiem pracował m.in. na wydziale galwanizerni.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., powołując się na argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy wyjaśnił, iż wykonywanie pracy na różnych stanowiskach chociażby w obszarze tego samego działu i pozycji zarządzenia resortowego wyklucza możliwość spełnienia wymogu wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przewidzianym dla danego stanowiska pracy.

Bezspornym w niniejszej sprawie było, że odwołujący się A. G., ur. (...), na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał okresy składkowe i nieskładkowe w wymiarze 27 lat, 3 miesięcy i 12 dni, w tym 6 lat, 7 miesięcy i 1 dzień pracy w warunkach szczególnych. Od 1 września 1998 roku A. G. jest nieprzerwanie zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...). Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Wniosek o przyznanie emerytury złożył w dniu 22 października 2012 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 1 stycznia 1974 roku do 2 października 1997 roku A. G. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Fabryce (...) Zakład (...) w L., przekształconej następnie w (...) sp. z o.o. Zakład zajmował się produkcją obudów, odlewów (i ich obróbką), detali i podzespołów do aparatów pomiarowych. Odwołujący był zatrudniony w wydziale energetycznym, przy czym wykonywał różne prace, które nie odpowiadały nazwom stanowisk pracy w angażach. W pierwszej kolejności odwołujący wykonywał prace związane z utylizacją (neutralizacją) ścieków przemysłowych powstałych w wyniku galwanizacji. Ścieki te zawierały związki chemiczne i odprowadzane były do zbiorników znajdujących się w piwnicy pod galwanizernią. Odwołujący wykonywał bezpośrednio czynności mające na celu oczyszczenie ścieków, obsługiwał urządzenia służące do neutralizacji ścieków znajdujące się w piwnicy, po przeprowadzonym procesie odpompowywał wodę do kanalizacji, natomiast zalegające na dnie zbiorników resztki wywoził. A. G. wykonywał również prace polegające na obsłudze sprężarek w sytuacji nieobecności pracowników stale przy tym zatrudnionych. W związku z tym, iż odwołujący jako jedyny w brygadzie posiadał uprawnienia do spawania gazowego i elektrycznego, to wykonywał on wszystkie prace spawalnicze związane z utrzymaniem zakładu w ruchu, np. na kotłowni, w galwanizerni, sprężarkowni. Do zadań A. G. należało również utrzymanie ruchu w kotłowni i sprężarkowni; był on odpowiedzialny za pracę urządzeń tam się znajdujących (kotły, stacja przygotowania wody, sprężarki, wentylatory, taśmociągi, itp). Wykonywał on prace konserwacyjne, remontowe i czasami montażowe urządzeń znajdujących się na oddziałach będących w ruchu.

Odwołujący był brygadzystą i koordynował pracę osób wykonujących czynności w kotłowni, sprężarkowni, tj. łącznie ok. 12 osób, jednocześnie wykonując wszystkie opisane wyżej czynności. Odwołujący otrzymywał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych oraz posiłki regeneracyjne i mleko.

Razem z odwołującym się w tym okresie pracowali: B. D. na stanowisku kierownika Wydziału (...) i J. J. jako strażnik przemysłowy a następnie palacz i monter podzespołów hydraulicznych.

dowód: świadectwo pracy k. 252-254 akt ZUS, zeznania świadków zawarte w protokole rozprawy: B. D. od 05:07 min do 27:44 min, J. J. od 28:03 min do 39:06 min, zeznania odwołującego od 41:09 min do 55:53 min. protokołu rozprawy, akta osobowe odwołującego

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego oraz dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy, której autentyczności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującego się oraz świadków B. D. i J. J., uznając je za wiarygodne, spójne, logiczne, a także zgodne z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Świadkowie pracowali wspólnie z odwołującym się i szczegółowo wskazali na czym polegał charakter jego pracy. Ich zeznania w pełni korespondują z zeznaniami A. G.. Brak jest, w ocenie Sądu, jakichkolwiek podstaw do podważenia wiarygodności zeznań świadków. Zeznania przesłuchanych w sprawie świadków oraz zgodne z nimi zeznania odwołującego potwierdziły w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości charakter zatrudnienia i rodzaj pracy wykonywanej przez A. G. w spornym okresie. Podkreślić należy, iż stanowiska pracy w angażach nie odpowiadały rodzajowi wykonywanej przez odwołującego się pracy, określenie takich stanowisk w angażach miało na celu uzyskanie przez niego wyższego wynagrodzenia.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. G. zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie czy odwołujący się spełnia przesłanki do przyznania emerytury.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 z zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.

Stosownie do ust. 2 cytowanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 cyt. ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Warunki przejścia na emeryturę przez wymienionych powyżej pracowników określa rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. nr 8 poz. 43 ze zm.). Okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są

okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełni łącznie następujące warunki: osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla kobiet 55 lat, 60 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Za wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 i 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku).

W świetle § 2 ust. 2 w/w rozporządzenia zakład pracy stwierdza zatrudnienie w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach. Natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okoliczności także w oparciu o inne dowody. Postępowanie w sprawach emerytalnych jest bowiem dwuetapowe, stąd też przed organem rentowym „sprawa emerytalna” ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o emeryturę - uprzednio administracyjna - staje się sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 kpc. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego, a zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, stąd też w niniejszej sprawie Sąd – wobec zakwestionowania przez organ rentowy świadectwa pracy w szczególnych warunkach - dopuścił dowód z zeznań świadków na okoliczność rodzaju wykonywanej przez odwołującego się pracy.

Bezspornym w niniejszej sprawie było to, iż A. G. w dniu (...) osiągnął 60 lat życia i w dniu 1 stycznia 1999 roku posiadał wymagany okres zatrudnienia wynoszący co najmniej 25 lat. Odwołujący nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i od 1 września 1998 roku nieprzerwanie jest zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe (...).

Spór dotyczył natomiast wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a w szczególności czy praca, którą A. G. świadczył w od 1 stycznia 1974 roku do 30 listopada 1993 roku w (...) Fabryce (...) Zakład (...) w L., następnie przekształconej w (...) sp. z o.o. może być uznana za pracę, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/ w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia.

Zgodnie z wykazem A, dział IV poz. 37, dział XIV poz. 9 i 12 oraz poz. 25 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownicy wykonujący pracę przy utylizacji oraz niszczeniu odpadów chemicznych i biologicznych, bezpośredniej obsłudze stacji sprężarek i przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym oraz bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie są uprawnieni do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że A. G. w ww. spornym okresie zatrudnienia wykonywał stale i w pełnym wymiarze wyżej opisane prace wymienione w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Spełnione zatem zostały wymagania określone w § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego, iż praca wykonywana na różnych stanowiskach wyklucza możliwość jej zakwalifikowania do okresu pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu – skoro odwołujący się wykonywał

pracę w warunkach szczególnych wskazaną w cyt. rozporządzeniu stale i w pełnym wymiarze pracy, choć na różnych stanowiskach – należy ją zakwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych. Przez cały bowiem czas pracy odwołujący się był narażony na niekorzystne warunki pracy, niezależnie od tego czy spawał, utylizował ścieki, czy też obsługiwał sprężarki.

Sąd przyjął zatem, iż odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku, tj. na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiada razem z uznanym przez ZUS okresem pracy w warunkach szczególnych ponad 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany przez powołany wyżej art. 184 tej ustawy.

W tym stanie rzeczy, Sąd - na zasadzie 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc i wskazanych powyżej przepisów prawa materialnego - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu się A. G. emeryturę od dnia 1 stycznia 2013 roku, tj. od dnia spełnienia wszystkich przesłanek do nabycia prawa do emerytury.

Sąd na zasadzie art. 98 kpc w zw. § 11 ust. 2 w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490) zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. na rzecz A. G. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego.